

БҮРТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

Кавказай түлөө байлдаан

№ 255 (4070) 1942 оной октябрийн 27, вторник СЭН 15 МҮНГЭН

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ АМЖАЛТАНУУДЫЕ БУЛТАНАЙ ШАДАБАРИ БОЛГОХО

Сэрэг дайны бүртэ ехэ 1942 он болбол манай республикын хүдөө ажал дээр хүдөөжилжэ байгаа советскэ патриотуудай лунда айхбаттар ехэ үүсхэл ба элбих турүүлэ. Энэ жэлэй хүдөө-ажахын бүхн хүдөөжилжэ ур-урилынхаа үлү хайнаар үнэргэжэ байса юм.

хөө зарим гөөгдэнги халбаринуудта ехэхан хургуули боложо үргэ-хэнэ лабай. Тиймэ тула едөө вы-тавкөнүүд таршалан ба мал ажал дээр тулалдан илалтануудай дүнгүүдэ гаргаханаа гадна саа-шанхи бүри ехэ илалтануудта ха-луун хурса уржа боложо үгэхэ байна. Дайн байдал үеэр эрхэ хүдөө ажал үүргүүд айхбаттар ехэ боложо байнанинэ лабай. Тулалхан амжалтануудта тэжээ байгуул, Эхэ ороноо ба фронтдоо улам эхэ тулалжа хур-гын зорилгоор ажалтанууд ала-бүхн халбаринууд дээр үшөө үн-дэр, үшөө толотомо илалтанууд-е тулалжан тулада хамаг бүхн хүсэ шадлаха, хамаг бүхн арга-боложо ба ердэм шадабариа зангиан гаргах а ёһотойби.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

У К А З Ухан ээрэгэй флодой начальствующи составта Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо тухай

- Немецкэ булмтарашалта эсэр-лүү тэмсэлэй фронт дээрэ Коман-дованингаа дайшалхы даалгаба-ринуудые жэшээтэ хайнаар дүү-гэхэ зуураа баатаршала ба эрлэг-хөрөг гаргаханай түлөө Советскэ Союзай Геройн нэрээр-гыне Лениний Орден ба «Алтан оло» медаль барюулагдайгаар олгохо: 1. Ахалапта лейтенант БАТУ-РИН Александр Герасимовичта 2. Гвардийн капитан БАЛСУЛ-ТАНОВ Алма Юсуфовичта 3. Капитан ГЕГЕШИДЗЕ Аркадий Спиридоновичто 4. Гвардийн капитан ГОЛУБЕВ Василий Федоровичто 5. Ахалапта лейтенант ГРИБ Михаил Ивановичта 6. Гвардийн капитан ДЕНИСОВ Константин Дмитриевичто 7. Гвардийн ахалапта лейте-нант КОЖАНОВ Петр Павловичта. 8. Гвардийн капитан КОСТЫ-ЛЕВ Георгий Дмитриевичто 9. Капитан КУЛИКОВ Виктор Николаевичта 10. Капитан МАЗУРЕНКО Алек-сей Ефимовичто 11. Капитан РЫЖОВ Евграф Михайловичта 12. Гвардийн капитан СГИБ-НЕВ Петр Георгиевичто 13. Капитан СТЕПАНИН Нель-сон Георгиевичто 14. Сержант СЕВРЮКОВ Лео-нид Ивановичта 15. Капитан СОЛОВЬЕВ Кон-стантин Владимировичта 16. Ахалапта лейтенант ХРЯ-ЕВ Василий Ильичта. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН. Москва, Кремль. 1942 оной октябрийн 23.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

71-дэхи истребительнэ авиационно полкы, ухан доогуур ябадаг онгосонуудые хюдадэг дивизионив, 221-дэхи батарея, „Щ-320“, „Щ-406“, „Л-4“ ба „Н-21“ гэжэ ухан доогуур ябадаг онгосонуудые Улаан Тугай орденээр шагнаха тухай

Немецкэ булмтарашалта эсэр-лүү тэмсэлэй фронт дээрэ Коман-дованингаа дайшалхы даалгаба-ринуудые жэшээтэ хайнаар дүү-гэхэ зуураа баатаршала ба эрлэг-хөрөг гаргаханай түлөө Улаан тугай орденээр 1. 71-дэхи истребительнэ авиа-ционно полкы. 2. Ухан доогуур ябадаг онгосо СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН. Москва, Кремль. 1942 оной октябрийн 23.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Ухан ээрэгэй флодой начальствующи ба рядовой составта Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо тухай

- Немецкэ булмтарашалта эсэр-лүү тэмсэлэй фронт дээрэ Коман-дованингаа дайшалхы даалгаба-ринуудые жэшээтэ хайнаар дүү-гэхэ зуураа баатаршала ба эрлэг-хөрөг гаргаханай түлөө Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ-ныне Лениний Орден ба «Алтан оло» медаль барюулагдайгаар олгохо: СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН. Москва, Кремль. 1942 оной октябрийн 23.

Немецкэ-фашистка бүртг дээр-мөшөд Кавказ тэжээмэй дута-шала абаха. Дайсанай энэ тү-рлэгтэ хоёр гол этг уруу ябуу-лагдана: Хойто-Кавказскэ түмэр эдмаар Кавказай дүргые тойрон гаралхаар Москва шадар тэмсэл боложо байна; хоёрдохы эгүүн Майкоп—Новороссийскэ дүүгүүр Хара далай эрье тэмсэ абаха.

Немецкэ булмтарашалта үнэ хол-мын фашаиз хуушанай бодожо байгаа юм. 1918 ондо Германи дээрэ диндэлгын шарай үзэгдөөд байхала австрийскэ генеральна штабэй начальни Арц гешэ өөрнөгөө хүтэлбэрлэлгэтэй шэг-жэ бөшөөн байна: «Тэрэ (Гер-ман) халаа Бату ба Перст дэ-гүүр Мессомотаж ба Аравн ор-одо тов аюулгүй замые мүнгэлэн мөдөлдөө абахые хүсэе. Энэ арга-боложомын мүнөө Украиные эсэмдэд байхалайн германцууд-дай хорхойнэ илангаа хүдэглэ-нэ».

Улаан эвстрийскэ генеральна штабай начальни байхан Арц гешэ Австри халаа өөрнөгөө бу-ла байхан дээрлөө Зүүн эгтгэ хэжэ германскэ арсепидэ йаал хэжэ шадахагүй байхан тухай ужалгай ута түг хүүр гаргана. Тийгэжэ господин Арц болбо Германин союурхалаар энэ то-шуудай олоо ээрлөгөө юу хэжэ абахын тулада Германитай «зүр-хэнэй халуун» хоолоо байлуу-хы австрийскэ правительствыне урлалга йон. Тийхэлэ Австрин сэрэгэй шюурууд хусад дүүрэн бүртэ согтоххоо байханаа мөд-лөө түрүүлгшэ йон байна.

Мүн хэдэн олон немецкэ газе-тэндэ инхүшүү статьянуудад өрөөлөөтэй байдал, тийхэлэ жу-риланууд ба тухай зөхөлхүүдэ соош Герман халаа фашаиз-эзмдэхэ эрлөгтэй юм гэжэ бүдүү-згэй дээрлэгтээр тэлэхэ юм.

Немецкэ булмтарашалта үнэ хол-мын фашаиз хуушанай бодожо байгаа юм. 1918 ондо Германи дээрэ диндэлгын шарай үзэгдөөд байхала австрийскэ генеральна штабэй начальни Арц гешэ өөрнөгөө хүтэлбэрлэлгэтэй шэг-жэ бөшөөн байна: «Тэрэ (Гер-ман) халаа Бату ба Перст дэ-гүүр Мессомотаж ба Аравн ор-одо тов аюулгүй замые мүнгэлэн мөдөлдөө абахые хүсэе. Энэ арга-боложомын мүнөө Украиные эсэмдэд байхалайн германцууд-дай хорхойнэ илангаа хүдэглэ-нэ».

Немецкэ булмтарашалта үнэ хол-мын фашаиз хуушанай бодожо байгаа юм. 1918 ондо Германи дээрэ диндэлгын шарай үзэгдөөд байхала австрийскэ генеральна штабэй начальни Арц гешэ өөрнөгөө хүтэлбэрлэлгэтэй шэг-жэ бөшөөн байна: «Тэрэ (Гер-ман) халаа Бату ба Перст дэ-гүүр Мессомотаж ба Аравн ор-одо тов аюулгүй замые мүнгэлэн мөдөлдөө абахые хүсэе. Энэ арга-боложомын мүнөө Украиные эсэмдэд байхалайн германцууд-дай хорхойнэ илангаа хүдэглэ-нэ».

баше гэшөө аал. Иггэжэ хүшүү-дэй эрхүү гэвэтгөнэ хайлажа байнаар өөрдөө улаа муутай бо-лохо болодог юм.

Кавказ гал дүлэн соо байна, тэндэнэ арадууд аюуда дайраг-даад байна. Дээржэме фашистскэ бандидүүд аум ба столицануудта өрөжө эрөөн арайгай гараар би-болгон байгуулагдахан бүхн юм-ныне хандарган бүтэргана. Ам-гайша болоһонон немецкэ сол-далууд дүргэл ба үшөөтүмэ сохил-но, эхэнэрүүдыне доромжолон бу-зарана. Дайсан болбол кавказ дүнэй эгүрлөөг үнэгтэй гэжэ тоо-логшод бүхн юмныне мөөһөн гөшкөжэ үгы ганэ. Кызбурун гэ-жэ тэсхондо немецкэ амталан туу-хан 50-зад гаран зошино зобохо буулан алаһан байгаа. Улаан Армийн сохилго дөрө гөлэргээ сугариха болохоолоо гитлеровскэ цүүд эндэхэ халаага гаржа пр-дөөцп 11 үрхтөн колхознигуудые ба хэдэн олон басагад ай-эхиэрүүдыне абажа абаһангай байна юм.

Кавказ болбол олон олон хэлэ яһандай эгтгэй юм. Мүүнөө өөрнөг-гөө вултура, өөрнөгөө арайга-ажабайдалай прте шорайгаар сэт-сэт мэтэ байхан болонхой. Кав-каз гэшөө бүхэй дээрэ тэндэнэ арадуудай аум станица болонхой, мүн бүхн советскэ газар орон болбол хижараһаа хижар хүртэ-рөө тэлээй инаг байхан эгэрхөө болонхой. Тэндэнэ национальна бүлэ бүхэн манай культуриин торомо байхан үнэгнэ, тэрэний амжалтануудынэ Москваһаа бүхн Советскэ Союз соо ялархай гэжэ, эвэндэмэй советскэ оройной гэ-жэ арадууд дуралжа, барлалжа, йаажуулжа абаһай гэжэ оролдо-дог байха юм.

Кавказ болбол олон олон хэлэ яһандай эгтгэй юм. Мүүнөө өөрнөг-гөө вултура, өөрнөгөө арайга-ажабайдалай прте шорайгаар сэт-сэт мэтэ байхан болонхой. Кав-каз гэшөө бүхэй дээрэ тэндэнэ арадуудай аум станица болонхой, мүн бүхн советскэ газар орон болбол хижараһаа хижар хүртэ-рөө тэлээй инаг байхан эгэрхөө болонхой. Тэндэнэ национальна бүлэ бүхэн манай культуриин торомо байхан үнэгнэ, тэрэний амжалтануудынэ Москваһаа бүхн Советскэ Союз соо ялархай гэжэ, эвэндэмэй советскэ оройной гэ-жэ арадууд дуралжа, барлалжа, йаажуулжа абаһай гэжэ оролдо-дог байха юм.

Хүдөө-ажахын районон выставкэнуудые үнгэргэхэ тухай

Бурят-Монгол АССР-эй Ардай Комиссарнай Советэй ба ВКП(б)-эй Обкомой Бюрогой тогтоол

- Арадай Комиссарнай Совет ба ВКП(б)-гэй ОК-гэй Бюрогой тогтоохонь: 1. Колхоз, совхоз ба хүдөө-ажахын түрү-шүүлэй амжалтануудые үргөнөөр харуулын өрөлгөөр 1942 оной ноябрийн 15-һаа 25 хүртэрхэ түе соо хүдөө-ажахын районно выставкэнуудые үнгэргэхынэ районно выставкэ болбол гурба-дүрбэн үлдэгтэ үргэлжэлжэ бай-на. Хүдөө-ажахын выставкэнуудые үнгэргэл-гэ болзолнуудынэ район бүридэ 1-дэхи номо-рой хабсаргалтын ёһоор баталха. 2. Хүдөө-ажахын эрчим жэшээ харуулан ба райвыставкэнуудад тогтоогшын услон-нуудые дүүргэбэн колхоз, совхоз, МТС, ту-налбарин ажахы, бригада, звено, ферма, колхозник, хүдөө-ажахын спецнальнэ, хүдөө-ажахын хүдөөжилнүүдтэ хабаадаһан багша-нар, бурагшад ба мүн тэрлөөгч алахааг-шанта хүдөө-ажахын районно выставкэдэ хабаадаха эрхэ олгохо. 3. Хүдөө-ажахын районно выставкэнүүд районно центриүүдтэ болохо гэжэ тогтоохо. Зүгөөр Иволгин аймагта—районной центртэ ба Улаан-Удэ горикто болохо. 4. Наркомземэй үрбэн хүдөө-ажахын рай-оно выставкэнүүдэй тематическэ түсэбье хайшаха. 5. Выставкэнуудые үнгэргэлтые эмхидхэ-хын ба хүтэлбэрлэхын түлөө дурсгал-хан составтайгаар райвыставкэнуудые эмхид-хэн би болгохо гэбэл: Райсоветэй Гүйцэлго-мой түрүүлгшэ (выставкэной түрүүлгшэ), членүүдыне: ВКП(б)-гэй РК-гэй секретарь-нуудай нэгэн, РайЗО-е даагша, РайЗО-гэй главно агроном, РайЗО-гэй главно зоотехник, ВЛКСМ-эй ОК-гэй секретарь, РайОНО-е даагша, колхоз ба МТС-үүдхэ хоёр-губан түлөөлгшэ оролохо. 6. Райвыставкэнуудые үргэлжэлжэ гэбэл: а) октябрийн 28 болтор выставкын тема-тическэ пресбүрүдыне ба выставкэдэ хабаада-шанын шөлөгтын услоннуудые баталха; б) ноябрийн 10 болтор выставкэдэ хабаа-дгашдыне баталха, экспонатнуудые шөлөн абаха, районной хүдөө-ажахын амжалта-нуудые харуулаһын мөһөндүд ба формонүүд-та хабаадаха эмхидхэ хэргэдэ асуудлануудые эр-шэн шийдэхэ. Выставкэны хэргэдэ культу-риин талаар хангалта түсэбье зөхөхо ба мүн тэрлөөгч депки, доклад ба хөөрөлгөө-нүүдыне үнгэргэлгэдэ харюусалгата януурнууд-ые томилохо; в) Выставкэ үнгэргэлтэ түшнэ ажахын бүхн асуудлануудые ноябрийн 10 болтор эрбэн шийдэхэ гэбэл: выставкэдэ зориу-лагдлан байрануудые олохо ба тэдэ ёһото гурьм би болгохо, стоголо, сайдаха газар, нитынэ байрануудые эмхидхэхэ, выставкэ дээрэ харуулагдаха болһон малда зориулан тэжээл бэлдэхэ гэхэ мэтэ. 7. Райвыставкэнуудай хүдөөжилнэ хүтэл-бэрлэхын ба районно выставкэнуудые үнгэр-голтгэй лашаримлад гаралхан эмхидхэхэ асуудлануудые эрбэн шийдэхынэ зорилгоор доро дурсгалдхан составтайгаар республиканскэ комиссияне эмхидхэхэ гэбэл: ВМАСР-эй СНК-гэй түрүүлгшынэ оролошго нүдэр Петр-ников (комиссин түрүүлгшэ), членүүдыне: Наркомземей Нарком нүдэр Константи-нов, Наркомземей Нолитсекторэй начальни нүдэр Бороев, ВКП(б)-гэй ОК-гэй хүдөө-ажахын тадагы даагша нүдэр Спирихов, ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нүдэр Шванов. Ардай Гэтээрэй Нарком нүдэр Николаев, ВМАСР-эй СНК-гэй түрүүлгшэ С. ИВАНОВ.

- Наркомземей агроном нүдэр Беменин, НКЗ-гэй главно зоотехник нүдэр Балков, Наркомземей механик нүдэр Бурмистров. 8. Районон выставкэдэ хабаадагшадэй эр-химүүдыне урмалзуулахын зорилгоор 1-дэхи ба 2-дохи ээргын дипломнуудые би болгохо. Выставкэдэ хабаадагшадта диплом барюу-лын услоннуудые гурбан үдэрэй болжор соо зөхөхо ба тухалжаһынэ республиканскэ комиссида даалгаха. 9. Выставкэнуудые үнгэргэлгэдэ ба хүдөө-ажахын түрүүлгшынэ шагналгала зориулан республиканскэ комиссин мэдэлдэ 120.000 түгэрт үгэхэ. ВМАСР-эй Ардай Комиссарнай Совет ба ВКП(б)-гэй ОК болбол хүдөө-ажахын рай-оно выставкэнүүд халаа социальнэ түсэжэ хүдөө-ажахын саашада хайжаруулагдаһан колхоз, совхоз ба МТС-үүдтэ тов ехэ тула дүргэхэ ёһотой гэжэ тоолоно ба выставкэ-нүүдыне эмхидхэлтые ба үнгэргэлтые хүдөө-ажахын энэ жэлые ажахын бүхн хабар-нуудай талаар эрчим амжалтатгайгаар ший-дэхэ, гүнзгөнөө урлахн бүхн уялгата ту-шалгануудые дүүргэхын, Эсэгэ орошо хам-гаалгын дайнай үе соо түрүүлшүүлэй олоһон бүхн эрчим зүйлүүдыне тобохлынэ ба тэр-эныне хүдөө-ажахыда нэбэрүүлэхын зорилгоор хэрэгилхынэ ВКП(б)-гэй РК-гэй секретарь-нууд ба Райсоветүүдэй Гүйцэлгомуудые, МТС, совхоз ба колхознуудай хүтэлбэрлэгшэдые уялгална. 10. Выставкэнуудай дүүргэлдэ хүдөө-ажа-хын түрүүлшүүлэй районно зүблөөнуудые үн-гэргэхэ ба тэлэһэй амжалтануудые районно хэлбэлдэ үргөнөөр даруулха.

Table with columns for district names and exhibition dates. Includes districts like Barguzinsky, Zudinsky, etc.

Table with columns for exhibition dates and district names. Lists dates from 15/XI to 25/XI for various districts.

